

الگوی ارزیابی اولیه برای تشخیص ریسک‌ها، پایش آثار، ارزیابی نیازها برای میراث فرهنگی غیرقابل حمل

بخش ۱: اطلاعات مبنا

برای درک آثار، نیاز به یک نقطه شروع برای اندازه‌گیری تغییرات نیاز است که به عنوان اطلاعات مبنا به آن‌ها رجوع شود.

۱- توصیف شرایط

- موقعیت مکانی میراث فرهنگی قابل حمل که احتمال تاثیرپذیری دارد را ثبت نمایید.
- چه نوع از سایت میراث فرهنگی از احتمال تاثیرپذیری برخوردار است؟ (برای مثال بناهای تاریخی، ساختمان‌های تاریخی، ساختمان‌های مذهبی، سایت‌های باستانی، مراکز تاریخی و غیره)
- کارکرد یا کاربری ویژه سایت مورد نظر چیست؟ (مثلاً جشن‌ها یا فعالیت‌های مذهبی، موزه، آرشیو، استفاده اداری، جاذبه توریستی، آزمایشگاه، مسکن و غیره)
- چه تعداد از افراد در داخل سایت زندگی یا کار می‌کنند؟
- ارزش‌های مختلف مرتبط با مجموعه آثار مثلاً ارزش تاریخی، هنری، علمی را ثبت نمایید.
- شمار افرادی که مستقیماً در مراقبت از سایت میراث فرهنگی دخیل هستند را مستند نمایید.
- در صورت امکان، میزان متوسط درآمد ماهانه یا سالانه سایت میراث فرهنگی را ثبت نمایید.
- شمارگان بازدیدکنندگان سایت (روزانه، ماهانه و سالانه) را ثبت نمایید.
- شمار کارکنان و ساکنان سایت میراث فرهنگی را ثبت نمایید.
- وضعیت محیط اطراف سایت میراث فرهنگی (شهری یا فضای باز) چگونه است؟ در صورت وجود بافت شهری، آیا بافت مسکونی مشخصی در آن محدوده وجود دارد؟ (جزئیات را تعیین نمایید)
- فاصله نزدیکترین بیمارستان تا سایت چقدر است؟

۲- منابع اطلاعاتی موجود را شناسایی نمایید (برای مثال نقشه‌های پلان سایت، نقشه‌های معماری، نظرسنجی‌ها، اطلاعات موجودی اشیاء، داده‌های سرشماری، کارشناسان خبره و غیره) که می‌توانند شما را از وضعیت پیش از همه‌گیری شرح‌داده شده در بالا مطلع سازند.

بخش ۲: تشخیص آثار و ریسک‌ها

در این بخش نیاز است که در مورد تشخیص ریسک‌های ناشی از بحران‌های کنونی و آثار احتمالی که می‌توانند داشته باشند فکر کنید.

توجه: به‌طور معمول، انجام چنین ارزیابی‌هایی متکی است به اینکه قادر باشیم تا بتوانیم به سایت مراجعه کنیم یا مستقیماً با ذی‌نفعان و جمعیت‌های تحت تاثیر صحبت کنیم. در زمان جداسازی و جابجایی محدود به‌طور عمومی، چالش‌های زیادی در خصوص دسترسی به سایت وجود خواهد داشت. این موضوع به‌خصوص برای اجتماعاتی که از اینترنت ضعیفی برخوردارند یا دسترسی به اینترنت ندارند مشکل ایجاد خواهد کرد. در این شرایط، موضوع استفاده از مهارت‌ها و دانش کووید ۱۹ برای تشخیص اینکه چه کسی در معرض است، چه کسی محتمل به آسیب‌پذیری است و چه کسی ممکن است ظرفیت یا توانایی ادامه مراقبت از میراث فرهنگی قابل حمل را داشته باشد یا نه دارای اهمیت است. جدول ادامه برای کمک به توصیف آثار به‌طور مداوم می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

آثار و ریسک‌های ثانویه-میراث فرهنگی غیرقابل حمل			
آیا سایت میراث فرهنگی باز و در حال کار است؟	☐ خیر	☐ بله	اگر حالت میانه است توضیح دهید.
در صورتی که مکان موردنظر به طور کامل یا نیمه باز است، چه تعداد افراد هنوز در حال کار یا زندگی در داخل سایت هستند؟ (برای مثال جماعت مذهبی و غیره)	☐ خیر	☐ بله	
آیا سایت میراث فرهنگی برای کاربری‌ها یا فعالیت‌های دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرد؟	☐ خیر	☐ بله	در صورت جواب مثبت، نوع کاربری یا فعالیت را مشخص نمایید: ☐ بیمارستان یا مرکز درمانی ☐ مرکز قرنطینه ☐ انبار (برای آذوقه پزشکی یا غیره) ☐ استفاده اداری در صورت موارد دیگر بیان نمایید: .....
آیا مردم به سایت دسترسی دارند؟ (برای مثال بازدیدکنندگان، گردشگران، کارکنان سایت، مسئولین امنیتی، نگهبانان، باغبان‌ها و غیره)	☐ خیر	☐ بله	تعیین کنید چه کسانی و چند نفر به سایت دسترسی دارند؟
آیا هیچ گزارشی از موارد مثبت تست کووید-۱۹ در داخل یا اطراف سایت وجود دارد؟	☐ خیر	☐ بله	مشخص کنید کجا و چند نفر؟
آیا مشکوک هستید یا نشانه‌ای در دست دارید که یک بخش از سایت با ویروس از طریق کارکنان سابق یا بازدیدکننده‌ها آلوده است؟	☐ خیر	☐ بله	
در صورت جواب مثبت، نواحی که محتمل به تاثیرپذیری از ویروس هستند را توصیف نمایید. مطالعات نشان می‌دهد که کووید-۱۹ می‌تواند تا ۹ روز بر روی سطوح زنده می‌ماند، که معنی آن این است که بهترین گزینه جداسازی فضاهایی است که احتمال می‌رود برای چند روز آلوده بوده‌اند.			
در صورتی که به نظر برسد یک یا تعداد بیشتری از کارکنان آلوده به ویروس هستند، آیا یک برنامه عملیاتی در اختیار دارید که کارکنان جایگزین برای مدیریت سایت را تعیین نماید؟ ممکن است از همه کارکنان بخواهید که خود را قرنطینه نمایند و سایت تحت مدیریت را برای احتمال وقوع آن شرایط آماده سازید. این موضوع چقدر محتمل است؟	☐ خیر	☐ بله	
در صورتی که سایت کاملاً بسته یا نیمه‌باز باشد، چه مخاطرات بالقوه و ریسک‌هایی سایت را تهدید می‌نمایند. عوامل آسیب‌پذیری سایت کدام‌ها هستند؟ توجه: مخاطرات بالقوه شامل رشد عوامل بیولوژیکی، آب، حشرات، دزدی، خرابکاری، آتش‌سوزی و غیره بود.			
در صورتی که استفاده دیگری از سایت وجود داشته باشد، مخاطرات بالقوه و ریسک‌های تهدیدکننده سایت کدام‌ها هستند؟ فاکتورهای آسیب‌پذیری مانند طبیعت مداخلات شامل تغییرات یا اضافه شدن بخش‌های سازه‌ای و غیرسازه‌ای، مشخصات آن‌ها مانند دائمی، موقتی، برگشت‌پذیر و غیر برگشت‌پذیر) را شناسایی نمایید. مناطق و مولفه‌هایی از سایت که نیاز است در طول دوران کاربری جدید محافظت شوند را تعیین نمایید.			

بخش ۳: تشخیص نیازهای فوری و فعالیت‌ها

به کمک این بخش می‌توان نیازهای فوری را که در صورت عدم ملاحظه نمودن آن‌ها بروز خسارت‌های گسترده‌ای را نتیجه می‌دهد و فعالیت‌هایی که سبب کاهش آثار ریسک می‌شود را شناسایی نمود. مجموعه سوالاتی که جهت تشخیص و اولویت‌بندی این نیازها مورد استفاده قرار می‌گیرند عبارتند از:

- ۱- نیازهای فوری کارکنان جهت کسب اطمینان از ایمنی شخصی کدام‌ها هستند؟
- ۲- آیا کارمندان مدیریت سایت متاثر از ویروس شده‌اند؟ چگونه مورد کمک قرار گرفته‌اند؟
- ۳- در صورت بسته بودن سایت میراث فرهنگی، آیا معیارهایی برای حفظ ایمنی و امنیت آن‌ها در برابر مخاطرات ثانویه مانند آتش، دزدی یا سیل در دست هستند؟
- ۴- در شرایطی که در یکی از نقاط محتمل به شیوع ویروس قرار دارید و شک دارید که آن قسمت‌ها از ساختمان شما ممکن است آلوده باشد، آیا اطلاعاتی در مورد چگونگی ضدعفونی نمودن آن یا بخش‌هایی از ساختمان یا نواحی آن در داخل سایت گردآوری نموده‌اید؟
- ۵- آیا یک طرح عملیاتی اجرایی در سایت خود در اختیار دارید؟ آیا برای اجرای طرح مورد نظر، هماهنگی لازم با مسئول مدیریت شرایط اضطراری هماهنگی صورت گرفته است؟

- ۶- آیا یک برنامه برای ایجاد ارتباطات اضطراری در اختیار است؟ در صورت باز بودن سایت میراث فرهنگی به‌روی مردم، کارکنان وظیفه دارند که به عموم مردم در خصوص روشهایی که جهت کسب اطمینان از ایمنی بازدیدکننده‌ها و کارکنان در اختیار دارند اطلاع‌رسانی نمایند.
- ۷- آیا نقشه آماده برای به اشتراک‌گذاری سایت، نقشه‌های معماری و شناسنامه سایت میراث فرهنگی و مولفه‌های آن‌را در اختیار دارید؟ در اختیار داشتن این موارد برای تصمیم‌گیری در خصوص دسترسی به سایت و نواحی ضد عفونی بسیار مفید است.
- ۸- برای رفع این نیازها چه عملیاتی و به چه ترتیب اولیاتی باید اتخاذ نمود؟
- ۹- چه منابع و مشارکت‌هایی برای تامین نیازها لازم است و این منابع از کجا قابل تامین هستند؟ تشخیص ملزومات منابع تامین بودجه و منابع انسانی به‌طور قابل ملاحظه‌ای شانس انجام عملیات برای رفع نیازهای تشخیص داده شده را افزایش می‌دهد.
- توجه: به منظور رفع یک‌جانبه‌نگری از اطلاعات، نیازها بر پایه بازخورد و داده‌های گردآوری شده از اعضای مختلف و انجمن‌های مرتبط اولویت‌بندی می‌شوند.

بخش ۴: پایش

- این بخش تعیین می‌کند که چطور می‌توانید آثار کووید-۱۹ و دیگر مخاطرات و ریسک‌های ایمنی و امنیتی آینده را پایش نمایید. همچنین مطلب این بخش ملاحظات مربوط به چگونگی جلب مشارکت ذی‌نفعان برای به‌روز نگه داشتن اطلاعات و به اشتراک‌گذاری آن‌ها با کسانی که اطلاعات را برای بازیابی نیاز دارند را در بر می‌گیرد.
- ۱- تغییرات ایجاد شده در شرایط ایمنی و امنیتی را شامل انتشار کووید-۱۹ و چگونگی تاثیر آن بر میراث فرهنگی مورد نظر توصیف نمایید. در صورت امکان، شرایط موجود را به‌صورت دوره‌ای بعد از ۷ تا ۱۰ روز بازدید نمایید.
- ۲- آیا تغییراتی در استفاده از سایت در شرایطی که از آن برای کاربری‌های مختلف استفاده می‌شود ایجاد شده است؟ خیر/بله (تعیین نمایید)
- ۳- آیا جمعیت‌های داخل و اطراف سایت جابجا شده‌اند؟ خیر/بله (تعیین نمایید)
- ۴- با استفاده از اطلاعات مبنای کسر درآمدها را در صورت وقوع و چگونگی تاثیر آن بر میراث فرهنگی و انجمن‌ها و جمعیت‌های وابسته به آن در درازمدت ثبت نمایید.
- ۵- با استفاده از اطلاعات در خصوص تاثیرات احتمالی، پایش نمایید که تعارض با مخاطرات ثانوی چگونه در طول زمان تغییر می‌نماید به‌خصوص اگر محل میراث فرهنگی بر روی مردم و کارمندان بسته است. تاثیرات قابل مشاهده ناشی از بسته بودن سایت، استفاده جایگزین از سایت به‌طور مثال دسترسی مسدود شده، رشد عوامل بیولوژیکی، حشرات، انسداد آب‌رو، تاثیرات ناشی از حشره زدایی توسط گاز، خدمات پایه، رطوبت و غیره را مشاهده نمایید. بسته به دسترسی‌پذیری، تاثیرات قابل مشاهده در سایت و ساخت طبقات بیرونی و درونی را شناسایی نمایید.
- ۶- وضعیت‌های تعارض یا مشکلات مضمّن (خشکسالی، بحران پناهجویان و جابجایی داخلی) که احتمال دارد تاثیرات ریسک ایجاد شده بر میراث فرهنگی و نیازهای مردم و جمعیت‌ها در زمان کنونی و آینده تشدید نماید را توصیف نمایید.
- ۷- شبکه‌ها، موسسه‌ها، مراکز ارتباطی که در حال پایش نمودن تاثیرات فعالیت‌های هماهنگ‌شده و تلاش‌های صورت‌گرفته شده هستند را شناسایی نمایید.
- ۸- طرح‌های مرتبط یا مجوزهای اعلام‌شده برای موسسات میراث فرهنگی که به ارائه پاسخ به بحران‌های کنونی و بازیابی آن‌ها کمک می‌نمایند را شناسایی نمایید.

تهیه شده در همکاری با شبکه فارغ‌التحصیلان مرکز بین‌المللی مطالعات حفاظت و احیای میراث فرهنگی (ICCRUM) - گروه کمک‌های اولیه میراث فرهنگی. اعضای تیم: روحیت جیگاسایا^۱، آپارنا تندون^۲، یاسمین هاشم^۳، اوا مارتینز^۴ و باربارا مینگوز گارسیا^۵

۱-Rohit Jigyasu
۲-Aparna Tandon
۳-Yasmin Hashem
۴-Eva Martínez
۵-Bárbara Mínguez García